

una variant més antiga *çalgi*. Aquesta ha de ser, doncs, l'etimologia del *Çalgi-tze* de la Sule que forma paral·lel amb el nostre SENGI-TZE.

¹ Que esmenem afegint-hi la forma transmesa pel ms. i posant en cursiva la lletra esmenada. — ² Dació de Fossà, un altre [Caresmar?] hi havia posat en llapis «c^a 804». En lloc de *Seguis* i *Saguere* d'aquests dos mss. Abadal (*P. i R.*, 280) proposa llegir *Sequese* i ho data de 807. No és lliçó acceptable. En tot cas no existeix un **Seguis* amb què *AlcM* encapçala aquesta carta com a «llogaret antic del Pallars» [!]. — ³ 'Casterner de Noals'. — ⁴ P. p. el Pare Fita, *BRAH* IV, 224-5, aclarint: «doc. del Arch. de Ovarra que ha venido al Hist. Nacional». Hi reconeixem *Valira*, nom de l'afl. dr. de Nog. Ribagorçana, que desaigua entre Bonansa i P. de Suert: *E.T.C.* I, 137 ss.; i *Llena* 'llosa', *DECat*, s. v. El P. Fita creu que *Neras* es refereix a Nerill, però ve de *NIGRA*, i *Nerill* va amb *Erill/Nerill* (Fita no mira prim en fon. ni hist. lèxica, acceptant fins la mala lliçó *Senui* que troba en els nomenclàtors). — ⁵ Aquest és el nom d'un puig situat a la part Sud de la vall de Senyiu. Així figura en les afrontacions que assigna a la vall el doc. de 1100: «de collo Domingo usque in collo d'Espina et descendit per podio Cle-rent et exit ad illo podio de Senargue --- ad illas Corberas ad illa sponna de illo Foger --- ad Lobera Sobirana», així en el ms. *G. Sanarque* menys correcte a l'altre ms. SerranoS., *NHRbg.*, 250-257). L'etimologia no ofereix dubte: *SENAR-ØI* (cf. art. *Sanarús*) (o bé *-ARRØI* amb la *-RR-* simplificada davant (*g*)*üé*). — ⁶ *Senús* a Organyà, Casac. 1920, amb gentilici *senusàns*. A 1134 alt. Jo en tinc nota de l'enq. de Cabó (XVIII, 5.11, 8.19, 11.19). Consta ja *Segnus* en doc. de 1237 p. p. MiretS.: *El més antic doc. cat.*, ³⁵ p. 27; i *BABL* VII, 178. Document on no es confonen gens la *-z* i la *-s*. Cosa que s'oposaria a veure-hi el sufix romànic *-ÜCIU*, però no a relacionar-ho amb la desinència basca d'ablatiu o adverbial *-z*, *-uz* (p. ex. *buruz* «de cabeza»). En el *N.C.E.C.* diu que hi ha una esgl. de St. Just a *Senyús*. Potser sí, però *Senyús* no pot venir de *Sant Just*; pot ser la inversa: que el nom pre-romà inspirés la idea de consagrar-hi una esgl. al sant de nom semblant. — ⁷ *Anyús* sembla ser el mateix que el ms. «*Enus*» citat ⁴⁵ 3 cops en *Spill* de Castellbò l'a. 1518, f° 14r i 13r i v, dins la vall de Noves (11 k. al NO.). En un doc. de 948 p. p. *Urgellia* II, 847, apareix un *Seniano* que seria al N. de Noves i per tant no es pot identificar amb *Senyús*, i per la inicial no lliga amb ⁵⁰ *Anyús*.

Sepiello, V. S. (misc. moss.) *Sequera*, V. *Secà Sé-
guia*, V. S. (misc. àr.) *Sequimes*, V. S. (misc. moss.)

SER

Riu, afl. de la dr. del Fluvià, que provinent de Santa Pau, neix a la Font Pobra (Serra de Finestres) i ⁶⁰

desemboca poc més avall de Besalú.

PRON.: *sér*, a Santa Pau, però sento (1964) *sér* a Mieres, Briolf, Fares i Serinyà.

MENCIONS ANT. En part necessitades d'esmena, perquè essent riu d'importància secundària, i veí del *Ter*, nom de forma tan semblant, els copistes dels mss. l'alteren sota el model d'aquest. 977: *Cezer* (imprès *Tezer*) (*MarcaH.*, col. 1005). En un altre doc. de 977 el bisbe-comte Miró de Besalú dóna el «flumine de *Cacer* com afr. Sud de les possessions de St. Vicenç de Besalú (Monsalv. XI, 226), on sens dubte hem d'entendre o esmenar en *Çecer*; 978: «rivulo q. vocant *Sesario*» (Villan., *Vi. Lit.* xv, 259.4); 979: *Cezer* (impr. *Tezer* de nou), en *MarcaH.*, col. 923.

ETIM. Es tracta sens dubte d'un dels noms de rius provinents de NPP, fet tan típic dels noms de rius menors del Princ.: *Valira*, *Guart*, *Francolí*, *Gaià*, *Ricardell*, *Lliterà* i fins *Rigard* i *Freser*. Aquest deu venir del NP CAESARIUS 'Cesari', que ens consta com usual entre nosaltres a l'E. Mj., en la forma ja romànica: 909: «monachos de Alahone: Leuvilane et *Ceseru*» (en un doc. de l'Alta Ribagorça): Abadal, *P. i R.*, 341; 945, en un doc. d'Osona: «in terra de *Cesero*»; en un doc. de Voltregà «kastro *Veltraganense*» (*Dipl. Cat. Vic.*, 142, § 226).

La *-s-* entre vocals cau correntment en català, i quasi regularment, quan hi ha en el mot una altra sibilant: INCISAMEN > *encisam* > *enciam*, BISACCIA > *beaces* 'besaces', INCĪSAS > *Les Encies* (art. supra), cf. *LleuresC*, 256.21. Així CAESARIUS *Ceseru*, passà a *Ceer*, contret en *Cer*: car ja hem vist que hi ha *Ç-* en la major part de les mencions antigues (en part confosa amb *t*). Així ens expliquem també la duplictat en el timbre; pronunciat primer *sæér* (*-ér* de *-ARIU* normalment en català), es contragué en uns llocs en *sér*, però en la majoria resultà *sér* de la contracció del hiatus, tal com *faéna* donà *fèna* o *feina*. I la infl. de *Tèr* (TECÈRE) pogué ajudar-hi. Un altre riuet que pot tenir etim. semblant, és el *Cèze*, del dept. Gard, tenint en compte el retrocés accentual, que es produeix en tants NLL llenguadocians, com *Saint Africo* AFRICANU, *Alaigne*, *Saint Lise*.

Rebutgem la mala guia que semblarien donar semblances enganyoses. Per molt paral·lel que sigui amb el nom del *Ter*, certament pre-romà, de TECÈRE les formes antigues de l'un i de l'altre ja mostren que hi ha mera coincidència. I encara que el *Ser* desemboca prop de *Serinyà*, l'etim. SERENIANUM d'aquest és segura, i no sols tota l'estructura dels dos noms els allunya, sinó ja la consonant inicial, que és sempre *s-* en els nombrosos testimonis antics del nom d'aquest poble, en contrast amb la *c-* que predomina en els del riuet, des del S. x, tres-cents anys abans que les dues consonants s'igualesin en la llengua parlada (*EntreDL* I, 14, 17 i mapa a la p. 108).

Sera, Vall ~, V. *Ossera Serantill*, V. *Sallent Serarols*, V. *Sererols Serbaós*, V. *Serbi Serbaris*, *Puig* ~, V. *Cerveris Serbàs*, V. *Serbi Serbes*, *Vall de* ~, V. *Cérvoles*